

NỘI DUNG VÀ CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CỦA SINH VIÊN TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH CỦA DÂN TỘC

Phạm Thanh Hiền
Học viện Ngân hàng

Tóm tắt: Việt Nam bước vào kỷ nguyên vườn mình với những thay đổi trong mục tiêu, tư duy phát triển khi tình hình thế giới diễn biến phức tạp, khó lường và làn sóng cách mạng công nghiệp lần thứ 4 diễn ra mạnh mẽ. Bối cảnh đó đặt ra những yêu cầu mới đối với bản lĩnh chính trị của sinh viên hiện nay. Bài viết tập trung làm rõ nội hàm bản lĩnh chính trị của sinh viên trong kỷ nguyên vườn mình gồm sự kiên định lý tưởng cách mạng; tư duy đổi mới, sáng tạo; tinh thần dũng cảm, dám nghĩ dám làm, dám chịu trách nhiệm; khả năng làm chủ cảm xúc đồng thời chỉ ra các nhân tố ảnh hưởng đến quá trình giáo dục, rèn luyện những phẩm chất đó cho sinh viên. Kết quả nghiên cứu của bài viết là cơ sở để các bên liên quan thực hiện những đánh giá và các giải pháp để giáo dục bản lĩnh chính trị cho sinh viên đáp ứng yêu cầu phát triển của đất nước trong giai đoạn mới.

Từ khóa: Sinh viên, ảnh hưởng, bản lĩnh chính trị.

CONTENT AND FACTORS AFFECTING THE POLITICAL CAPABILITY OF STUDENTS IN THE ERA OF NATIONAL DEVELOPMENT

Abstract: Vietnam is entering an era of development with changes in development goals and thinking as the world situation becomes complex and unpredictable and the Fourth Industrial Revolution is strongly underway. This context places new demands on the political acumen of students today. This article focuses on clarifying the content of political acumen of students in this era of development, including steadfast revolutionary ideals; innovative and creative thinking; courage, daring to think, daring to act, and daring to take responsibility; and the ability to control emotions, while also identifying factors that influence the process of educating and cultivating these qualities in students. The research findings of this article provide a basis for stakeholders to conduct assessments and develop solutions for educating students on political awareness to meet the development requirements of the country in the new era.

Keywords: Students, influence, political awareness.

Nhận bài: 12/03/2026

Phản biện: 12/04/2026

Duyệt đăng: 16/04/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Bản lĩnh chính trị là nền tảng định hướng tư tưởng, hành động và yếu tố quyết định đến sự trưởng thành toàn diện của sinh viên. Từ năm 2026, Việt Nam bắt đầu bước vào kỷ nguyên vườn mình với mục tiêu trở thành nước phát triển vào năm 2045 trong bối cảnh thế giới biến động phức tạp và khoa học kỹ thuật phát triển mạnh mẽ. Với tư cách là “rường cột” của đất nước trong kỷ nguyên mới, bản lĩnh chính trị của sinh viên đòi hỏi những phẩm chất mới cần phải được giáo dục, rèn luyện, bồi dưỡng.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Vai trò bản lĩnh chính trị đối với sinh viên

Bản lĩnh chính trị của sinh viên là phẩm chất cần có của những cá nhân có độ tuổi từ 18 đến 25 đang học tập tại các trường cao đẳng, đại học đảm nhận trọng trách kế tục sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước, thể hiện ở khả năng kiên định với lập trường chính trị, sự ổn định về nhận thức và hành vi trước những biến động từ môi trường xung quanh.

Trong quá trình rèn luyện, tu dưỡng để trở thành chủ nhân tương lai của đất nước, bản lĩnh chính trị không chỉ là nền tảng định hướng tư tưởng, hành

động mà còn là yếu tố quyết định đến sự trưởng thành toàn diện của sinh viên. Cụ thể: (i) Bản lĩnh chính trị có vai trò định hướng nhận thức và lập trường tư tưởng cho sinh viên. Với tư cách là lực lượng kế cận, bản lĩnh chính trị giúp bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, bảo vệ thành quả cách mạng của thế hệ đi trước; (ii) Bản lĩnh chính trị giúp sinh viên vượt qua áp lực học tập, những khó khăn trong cuộc sống, làm tiền đề hình thành nguồn nhân lực chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu xây dựng phát triển đất nước; (iii) Bản lĩnh chính trị góp phần hình thành phẩm chất đạo đức và lối sống lành mạnh. Sinh viên có bản lĩnh chính trị sẽ có ý thức tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, sống trung thực, trách nhiệm, có tinh thần kỷ luật và ý thức công dân.

2.2. Bản lĩnh chính trị của sinh viên trong kỷ nguyên vườn mình của dân tộc

2.2.1. Kỷ nguyên vườn mình của dân tộc

“Kỷ nguyên” được hiểu là một thời kỳ lịch sử nhất định trong tiến trình phát triển của một quốc gia - dân tộc, ở đó các mục tiêu, nhiệm vụ chiến lược được hoàn thành, được đánh dấu bằng sự chuyển biến về chất của xã hội, có những dấu mốc phát triển rất rõ rệt, điển hình và mở ra trang sử mới.

Nhìn lại lịch sử, kể từ ngày lập Nước (2/9/1945) đến nay, đất nước ta đã và đang trải qua: 1- Kỷ nguyên độc lập dân tộc và tự do; 2- Kỷ nguyên đổi mới và phát triển; và đang bước vào: 3- “Kỷ nguyên vươn mình của dân tộc”.

Kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam thể hiện tâm nhìn, nhận thức, tư duy lý luận, quan điểm mới, phương hướng, định hình chiến lược và quyết tâm chính trị trong thời gian tới của người đứng đầu Đảng, Nhà nước ta. Theo Tổng Bí thư Tô Lâm, Kỷ nguyên vươn mình của dân tộc là kỷ nguyên bứt phá và phát triển của dân tộc, là kỷ nguyên văn minh hiện đại, là kỷ nguyên giàu có và thịnh vượng. Mọi người dân đều có cuộc sống ấm no, hạnh phúc, được hỗ trợ phát triển, làm giàu; đóng góp ngày càng nhiều cho hòa bình, ổn định, phát triển của khu vực và thế giới, cho hạnh phúc của nhân loại và văn minh toàn cầu...”.

2.2.2. Những yêu cầu mới đối với bản lĩnh chính trị của sinh viên trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc

Thứ nhất, trong các kỷ nguyên trước, bản lĩnh chính trị chủ yếu được hình thành và thể hiện trong bối cảnh đấu tranh sinh tồn, với những nhiệm vụ trung tâm là chống ngoại xâm, giành độc lập dân tộc, thống nhất đất nước và khắc phục tình trạng đói nghèo, lạc hậu. Trong hoàn cảnh đó, bản lĩnh chính trị của thanh niên, sinh viên gắn liền với ý chí hy sinh, lòng trung thành tuyệt đối với lý tưởng cách mạng với tinh thần sẵn sàng “quyết tử cho Tổ quốc quyết sinh”. Bước sang kỷ nguyên vươn mình của dân tộc hiện nay, bối cảnh lịch sử đã có những thay đổi căn bản: chiến tranh trực diện không còn là thách thức chủ yếu, thay vào đó là sự cạnh tranh toàn diện trên các lĩnh vực kinh tế, thể chế, khoa học – công nghệ, văn hóa và tư tưởng, cùng với những thách thức ngày càng phức tạp do quá trình hội nhập quốc tế sâu rộng, toàn cầu hóa, chuyển đổi số và biến động địa – chính trị. Chính vì vậy, bản lĩnh chính trị trong giai đoạn hiện nay không chỉ dừng lại ở tinh thần dám hy sinh, mà còn đòi hỏi năng lực dám đổi mới, dám tiên phong để chủ động thích ứng và dẫn dắt sự phát triển của đất nước.

Thứ hai, trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, bản lĩnh chính trị được đặt ra với yêu cầu ngày càng đa chiều và phức tạp hơn so với các giai đoạn trước. Bản lĩnh đó trước hết thể hiện ở sự kiên định về mục tiêu, lý tưởng, song không đồng nghĩa với bảo thủ, cứng nhắc, mà đòi hỏi sự linh hoạt, sáng tạo trong việc lựa chọn phương thức và giải pháp phù hợp với bối cảnh mới.

Thứ ba, Việt Nam bước vào kỷ nguyên vươn mình trong bối cảnh toàn cầu hóa và internet phát triển mạnh mẽ, độ mở của thông tin lớn hơn rất nhiều so với trước đây. Với sự nhanh nhạy, năng động vốn có, sinh viên kỷ nguyên mới có thể tiếp cận với các luồng thông tin từ khắp nơi trên thế giới nhanh chóng và không giới hạn. Do đó, bản lĩnh chính trị của sinh viên hiện nay không chỉ là sự trung thành với lý tưởng cách mạng mà còn được thể hiện qua sự kiên định, sự tinh táo, khả năng nhận định, chọn lọc thông tin.

Thứ tư, sự phát triển của không gian mạng hiện nay khiến cho những áp lực tâm lý đối với sinh viên cũng nặng nề hơn những giai đoạn trước, dưới ảnh hưởng liên tục của cộng đồng mạng, những cảm giác tức giận, trầm cảm, tự ti, tự kỷ... ngày càng trở nên phổ biến hơn. Do đó bản lĩnh chính trị trong kỷ nguyên mới đặc biệt đòi hỏi sinh viên phải có khả năng làm chủ cảm xúc ở mức độ cao, luôn luôn giữ được sự bình tĩnh, vững vàng, tự tin trước mọi tình huống.

2.2.3. Nội dung bản lĩnh chính trị của sinh viên trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc

Tổng hợp những phân tích trên, bản lĩnh chính trị của sinh viên trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc bao gồm những nội dung cụ thể sau:

Thứ nhất, sự kiên định lý tưởng cách mạng:

Trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, sự kiên định lập trường tư tưởng vững vàng là một nội dung đặc biệt quan trọng trong bản lĩnh chính trị của sinh viên, bởi đây là cơ sở để hình thành niềm tin chính trị đúng đắn, định hướng giá trị sống tích cực, là nền tảng đường lối để sinh viên phát huy trí tuệ, tinh thần trách nhiệm và khát vọng cống hiến, góp phần vào sự phát triển bền vững của đất nước. Sự kiên định lý tưởng cách mạng của sinh viên thể hiện ở việc tin tưởng tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng, con đường phát triển của đất nước, không hoài nghi, dao động trước những quan điểm lệch lạc, sai trái trong bối cảnh hội nhập và toàn cầu hóa.

Thứ hai, tư duy đổi mới, sáng tạo

Như đã phân tích, bản lĩnh chính trị của sinh viên trong kỷ nguyên vươn mình có sự khác biệt căn bản với các kỷ nguyên khác chính là tư duy sáng tạo đổi mới. Tư duy đổi mới, sáng tạo giúp sinh viên thích ứng linh hoạt với những biến đổi nhanh chóng của thực tiễn, từ đó vận dụng đúng đắn các giá trị và nguyên lý của tư tưởng cách mạng vào giải quyết những vấn đề mới nảy sinh, tránh rơi vào tư duy giáo điều, bảo thủ. Đồng thời,

đây còn là điều kiện để sinh viên phát huy vai trò xung kích, làm chủ khoa học – công nghệ, đóng góp trí tuệ và sức trẻ vào quá trình phát triển nhanh và bền vững của đất nước.

Nội dung của tư duy đổi mới, sáng tạo đối với sinh viên thể hiện trên các phương diện cơ bản sau:

(1) Đổi mới trong phương pháp học tập và nghiên cứu: thể hiện ở việc chủ động trong học tập và tiếp nhận tri thức, tham gia nghiên cứu khoa học, khởi nghiệp sáng tạo và ứng dụng tri thức vào giải quyết các vấn đề thực tiễn của xã hội.

(2) Sáng tạo trong vận dụng tri thức và công nghệ, thể hiện ở việc sinh viên có sự linh hoạt trong xử lý tình huống, có tư duy cải tiến, làm chủ công nghệ, đặc biệt là công nghệ số, trí tuệ nhân tạo, nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh cá nhân và đóng góp hiệu quả cho quá trình phát triển đất nước trong bối cảnh chuyển đổi số.

Thứ ba, tinh thần dũng cảm, dám nghĩ dám làm, dám chịu trách nhiệm

Môi trường thông tin đa chiều và những vấn đề xã hội phức tạp đặt ra cho sinh viên nhiều tình huống mới, đòi hỏi khả năng chủ động lựa chọn, hành động và chịu trách nhiệm về quyết định của mình trên cơ sở lập trường tư tưởng đúng đắn. Do đó, tinh thần dũng cảm, dám nghĩ, dám làm giúp sinh viên vượt qua tâm lý sợ sai, sợ trách nhiệm, mạnh dạn thử nghiệm các ý tưởng mới trong học tập, nghiên cứu khoa học và hoạt động xã hội, qua đó hình thành năng lực giải quyết vấn đề thực tiễn. Quan trọng hơn, sự quyết đoán và tinh thần dám chịu trách nhiệm là biểu hiện cụ thể của bản lĩnh chính trị trưởng thành, góp phần rèn luyện phẩm chất công dân tích cực, chuẩn bị cho sinh viên trở thành lực lượng lao động và đội ngũ trí thức có năng lực lãnh đạo, dẫn dắt và đóng góp hiệu quả vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

Tinh thần dũng cảm, kiên định, dám chịu trách nhiệm của sinh viên thể hiện ở việc (1) từ ý tưởng, mục tiêu đã xác định, chủ động tổ chức thực hiện, kiên trì theo đuổi biến tri thức và sáng kiến thành những giá trị cụ thể, thiết thực cho bản thân và cộng đồng. (2) ý thức chịu trách nhiệm về quyết định và hành động của mình, biết nhìn nhận sai sót, khuyết điểm để kịp thời điều chỉnh, đồng thời sẵn sàng bảo vệ những lựa chọn đúng đắn vì lợi ích chung.

Thứ tư, khả năng làm chủ cảm xúc

Khả năng làm chủ cảm xúc là nền tảng quan trọng để sinh viên thể hiện bản lĩnh chính trị ở

mức độ trưởng thành, bởi việc kiểm soát và điều tiết cảm xúc giúp sinh viên duy trì sự ổn định về tâm lý, bảo đảm tính chuẩn mực trong nhận thức và hành vi, từ đó hình thành phong cách ứng xử văn minh, có trách nhiệm và mang tính nhân văn trong các mối quan hệ học tập và xã hội.

2.3. Nhân tố ảnh hưởng đến bản lĩnh chính trị của sinh viên trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc

Bản lĩnh chính trị trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc được hình thành, phát triển dưới tác động của nhiều nhân tố khác nhau:

*** Nhà nước**

Trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam – giai đoạn phát triển mới gắn với yêu cầu đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, chuyển đổi số và hội nhập quốc tế sâu rộng – sinh viên là lực lượng trí thức trẻ nòng cốt, có vai trò quan trọng trong việc hiện thực hóa các mục tiêu chiến lược của quốc gia. Trong bối cảnh đó, sự dẫn đường của Nhà nước thông qua công tác tuyên truyền và quá trình triển khai đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước được xem là một trong những nhân tố ảnh hưởng quan trọng đến việc hình thành và phát triển bản lĩnh chính trị của sinh viên.

*** Gia đình, nhà trường**

Đối với sinh viên, môi trường giáo dục bản lĩnh chính trị trực tiếp nhất chính là sự giáo dục gia đình và nhà trường.

Ngay từ thời thơ ấu, giáo dục gia đình đã ảnh hưởng tới việc hình thành bản lĩnh của con người. Một gia đình mà ông bà, bố mẹ luôn thượng tôn pháp luật, đề cao sự dũng cảm, khích lệ sự sáng tạo, và tinh thần trách nhiệm sẽ là tấm gương và môi trường để uốn nắn con em làm theo.

Bên cạnh gia đình, sự giáo dục tại các trường đại học góp phần nâng cao học vấn, trình độ nhận thức chính trị, nhân cách, phẩm chất đạo đức cho người học:

Trong các học phần tại bậc đại học, các học phần Lý luận chính trị cung cấp kiến thức toàn diện về nền tảng tư tưởng của Đảng, giáo dục cho sinh viên nhân sinh quan, thế giới quan khoa học, qua đó củng cố niềm tin chính trị của sinh viên vào con đường phát triển của đất nước trong kỷ nguyên mới dưới sự lãnh đạo của Đảng. Bên cạnh các học phần lý luận chính trị, tất cả các học phần được đưa vào chương trình đào tạo sẽ giúp sinh viên có đầy đủ những hành trang cần thiết cả về kiến thức và kỹ năng, qua đó xây dựng được sự tự tin, hun đúc nên những ý tưởng đổi mới sáng tạo.

Ngoài hoạt động học tập, các trường đại học đều có tổ chức Đoàn thanh niên và Hội sinh viên - môi trường tôi luyện bản lĩnh chính trị cho thanh niên, sinh viên. Thông qua quá trình tổ chức và tham gia các hoạt động phong trào, những phẩm chất như năng lực chính trị, tính tiên phong, sự tự tin, sáng tạo, tinh thần trách nhiệm trong công việc sinh viên được bộc lộ và tôi luyện.

*** Sinh viên**

Bản lĩnh chính trị và bản lĩnh chính trị của sinh viên trong kỷ nguyên vươn mình, phải do chính sinh viên tự giáo dục, rèn luyện mới có. Nếu bản thân sinh viên không tự nhận thức được sự cần thiết phải nâng cao bản lĩnh chính trị trong bối cảnh phát

triển mới của đất nước, từ đó chủ động có những thay đổi để hoàn thiện và phát triển bản thân thì cho dù có sự định hướng, giáo dục của gia đình nhà trường thì cũng không mang lại hiệu quả.

III. KẾT LUẬN

Để đáp ứng được vai trò chủ nhân tương lai của đất nước, bản lĩnh chính trị của sinh viên trong kỷ nguyên vươn mình là sự tổng hợp các phẩm chất: sự kiên định lý tưởng cách mạng; tư duy đổi mới, sáng tạo; tinh thần dũng cảm, dám nghĩ dám làm, dám chịu trách nhiệm; khả năng làm chủ cảm xúc. Những phẩm chất đó chỉ được hình thành khi có sự tác động tổng hợp từ phía nhà nước, nhà trường, gia đình, và bản thân sinh viên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Tô Lâm. (2024). Một số nội dung cơ bản về kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc; những định hướng chiến lược đưa đất nước bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, Tạp chí Cộng sản.

https://www.tapchicongsan.org.vn/media-story/-/asset_publisher/V8hnp4dK31Gf/content/ky-nguyen-moi-ky-nguyen-vuon-minh-cua-dan-toc-ky-nguyen-phat-trien-giau-manh-duoi-su-lanh-dao-cam-quyen-cua-dang-cong-san-xay-dung-thanh-cong-nuoc-vie, Ed.)

Tô Lâm. (2025). *Tương lai cho thế hệ vươn mình*.

<https://baochinhphu.vn/tuong-lai-cho-the-he-vuon-minh-102250324212853694.htm>

Nguyễn Quang Liệu. (2025). Khơi dậy khát vọng cống hiến của thế hệ trẻ Việt Nam trong kỷ nguyên phát triển mới của dân tộc. Tạp chí Lịch sử Đảng.

Phùng Hữu Phú. (2025). *Kỷ nguyên vươn mình của dân tộc và những yêu cầu lịch sử*. Tạp chí Cộng sản.